

Csapó Gyöngyvér Virág (PTE Kerényi Károly Szakkollégium)

Az érem másik oldala – avagy a mobbing percepciójának és szervezeten belüli elfogadásának vizsgálata

A mobbing vagy munkahelyi zaklatás olyan helyzet, amelyben az egyén folyamatosan és hosszú időn keresztül inzultusoknak és bántalmazásoknak van kitéve a munkahelyén. Általában egy konfliktussal kezdődik, amely pszichoterrorrá eszkalálódik; a mobbing elszenvedői rendszeres támadásokat tapasztalnak, mely mind az egyén, mind pedig a szervezet számára megterhelő és számos negatív következménnyel jár.

Habár nemzetközi szintően a munkahelyi zaklatás kutatott terület, azonban ezek a vizsgálatok főként az egyéni tényezőkre fókuszálnak, és kevés figyelmet kapnak a szervezet jellemzői mint a mobbing prediktív faktorai. Magyarországon az elmúlt 25 évben alig jelent meg tanulmány ezzel kapcsolatban, annak ellenére, hogy a mobbing igazoltan összefüggést mutat a munkahelyi elégedettséggel, a teljesítménnyel és az elvándorlással, valamint a pszichológiai jólléttel, biztonsággal. Éppen ezért a kutatásom során arra a kérdésre keresem a választ, hogyan viszonyulnak a munkavállalók a munkahelyi zaklatáshoz, és mennyire tartják a szervezetük értékeivel és normáival összeegyeztethetőnek, valamint célom annak bemutatása, mi is a jelenlegi magyarországi helyzet a munkahelyi zaklatás területén.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-20-3-I-PTE-884 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a nemzeti kutatási, fejlesztési és innovációs alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Török Ábel (Eötvös Loránd Tudományegyetem Eötvös József Collegium)

Irodalmi áthallások a XIV. századi bizánci népköltészetben

Az előadás annak a *Moreai Krónikában* ránk maradt egyedülálló irodalmi alkotásnak, középgörög „hőskölteménynek” eredetét és jellegzetességeit vizsgálja, amelynek főhőse a pelagóniai ütközetben vitézkedő Geoffroy de Bruyères. Bár a nemzetközi szakirodalomban egyetértés van abban, hogy az epizódnak népköltészeti háttere lehet, számos kérdés – így többek között a fellelhető irodalmi áthallások, a szövegközi összefüggések és nem utolsósorban a (krónika)írói szándékok – nincsenek érdemben feltárva. Ennek megfelelően az előadás egyik alapkérdése: vajon miért és hogyan kerülhetett a kibontakozó népnyelvi görög irodalom e korai példája a moreai frank királyság történetét bemutató krónikába? Milyen irodalmi, és azzal összefüggésben milyen társadalomtörténeti hatások állhatnak a háttérben?

Az előadás feltárja a hősköltemény irodalmi párhuzamait (*Achilleis, Trójai háború, Digenes Acrites*), továbbá a különböző korabeli történeti művek filológiai szempontból történő összevetésével választ ad arra, miért térnek el ilyen nagy mértékben a pelagóniai ütközet forrásai (*Geórgios Akropolités, Geórgios*

Pachymerés), és bemutatja, milyen irodalmi, társadalomtörténeti okokból kerülhetett a hősköltemény a *Moreai Krónikába*.

Béla Bálint (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Palingenius-idézetek a magyarországi album amicorumokban

Marcellus Palingenius *Stellatus Zodiacus vitae* című tankölteménye az állatövi jegyek szerint tizenkét könyvre tagolt morálfilozófiai költemény, mely mintegy tízezer hexameter terjedelmű. Keletkezése a XVI. század első harmadára tehető, szerzőjének életéről keveset tudunk.

A *Zodiacus vitae* több kiadásban is megjelent, több nyelvre is lefordították, mely a mű korabeli, majd későbbi népszerűségét is jelzi (elsősorban a protestáns világban, mivel a költemény igen hamar indexre került a katolikus egyházat kritizáló passzusai miatt). Magyarországi recepciójával Knapp Éva foglalkozott, aki a szegedi *Inscriptiones Alborum Amicorum* (továbbiakban IAA) adatbázis anyagát is megvizsgálta.

Az IAA XVI-XVIII. századi emlékkönyvek hungarika jellegű bejegyzéseit dolgozza fel, melyek között számos Palingenius-idézet is található. Knapp Éva 2018-as dolgozatában megemlítette, hogy bizonyos esetekben nem zárható ki az a lehetőség, hogy a Palingeniust idéző bejegyzők nem közvetlenül a *Zodiacus vitaeből* másolták be az emlékkönyvbe kerülő szövegrészleteket, hanem közvetítő forrásokból merítették azokat. Mivel Palingenius műve népszerű volt, előfordulhatott, hogy közhelyként, divatos inscriptióként használták a *Zodiacus vitae* részleteit, melyeket esetleg idézetgyűjteményekben olvastak.

Előadásomban az IAA Palingenius-idézeteket tartalmazó anyagán vizsgálom meg, hogy mely idézetek esetében feltételezhető közvetett átvétel, hiszen számos idézett részlet megtalálható korabeli idézetgyűjteményekben is.

Kovács Viktor (Eötvös Loránd Tudományegyetem Eötvös József Collegium)

„Jó éjt, rüppők szellem, én már megyek” – karakterológiai azonosságok a *Csongor és Tünde* Mirígye és a *Szentivánéji álom* Puckja között

Vörösmarty Mihály filozofikus mesedramájának recepciótörténetéből megtudható, hogy ellentétben a később bemutatott, a vizsgált darabtól merőben eltérő szerkezetű és tematikájú Vörösmarty-színművektől, a *Csongor és Tünde* az 1831-es megjelenését követően nem került azonnal színpadra, s arról sem olvasni vonatkozó feljegyzést, hogy maga a költő szorgalmazta volna ezt. (SZILÁGYI Márton, *Mesedráma a boldogság birtokolthatatlanságáról*, Irodalomismeret, 2011, 4. sz., 37.) Annak, hogy a kor színház-esztétikai rendszere sokáig figyelmen kívül hagyta a *Csongor és Tündét* (a Paulay-féle ősbemutatóra csak 1879-ben került sor), nyilvánvaló oka lehetett a sajátos műnembeli összetettség, a könyvdráma-jellegnek a tündérbohózáti elemekkel való találkozása. Jelen tanulmányom középpontjában e sokrétű stílus karakterológiájának a vizsgálata áll.